

سمینار آشنایی با قانون اصلاح قانون صدور چک

اداره اطلاعات بانکی

بهمن ماه ۱۳۹۹

عناوین سمینار

- ❖ سامانه چک‌های برگشتی
- ❖ سامانه جدید چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه ثبت کدرهگیری در گواهی نامه عدم پرداخت
- ❖ مقررات اعمال محدودیت برای امضاءکنندگان چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک
- ❖ نحوه رفع سوءاثر مرور زمان چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه حذف و احیاء چک‌های برگشتی
- ❖ نحوه اعمال مقررات تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک
- ❖ ابهامات مختلف در خصوص نحوه اجرای سایر مواد قانون صدور چک

اهداف کلی ایجاد سامانه چک‌های برگشتی:

(۱) شناسائی و ساماندهی وضعیت اعتباری مشتریان بانک‌ها

(۲) زمینه سازی برای انجام اعتبارسنجی دقیق‌تر مشتریان

(۳) ارائه خدمات به سایر سامانه‌های بانک مرکزی در حوزه اعتبارسنجی از جمله سامانه های صیاد و سپام و سمات و همچنین شرکت های اعتبارسنجی

(۴) افزایش کیفیت اطلاعات موجود در بانک‌های اطلاعاتی

قوانین و مقررات مرتبط با تشکیل سامانه چک‌های برگشتی

ماده 4

قانون صدور چک

مصوب مجلس شورای
اسلامی (1397/08/13)

ماده 12

دستورالعمل حساب جاری

مصوب شورای پول و
اعتبار (1397/03/01)

ماده 2

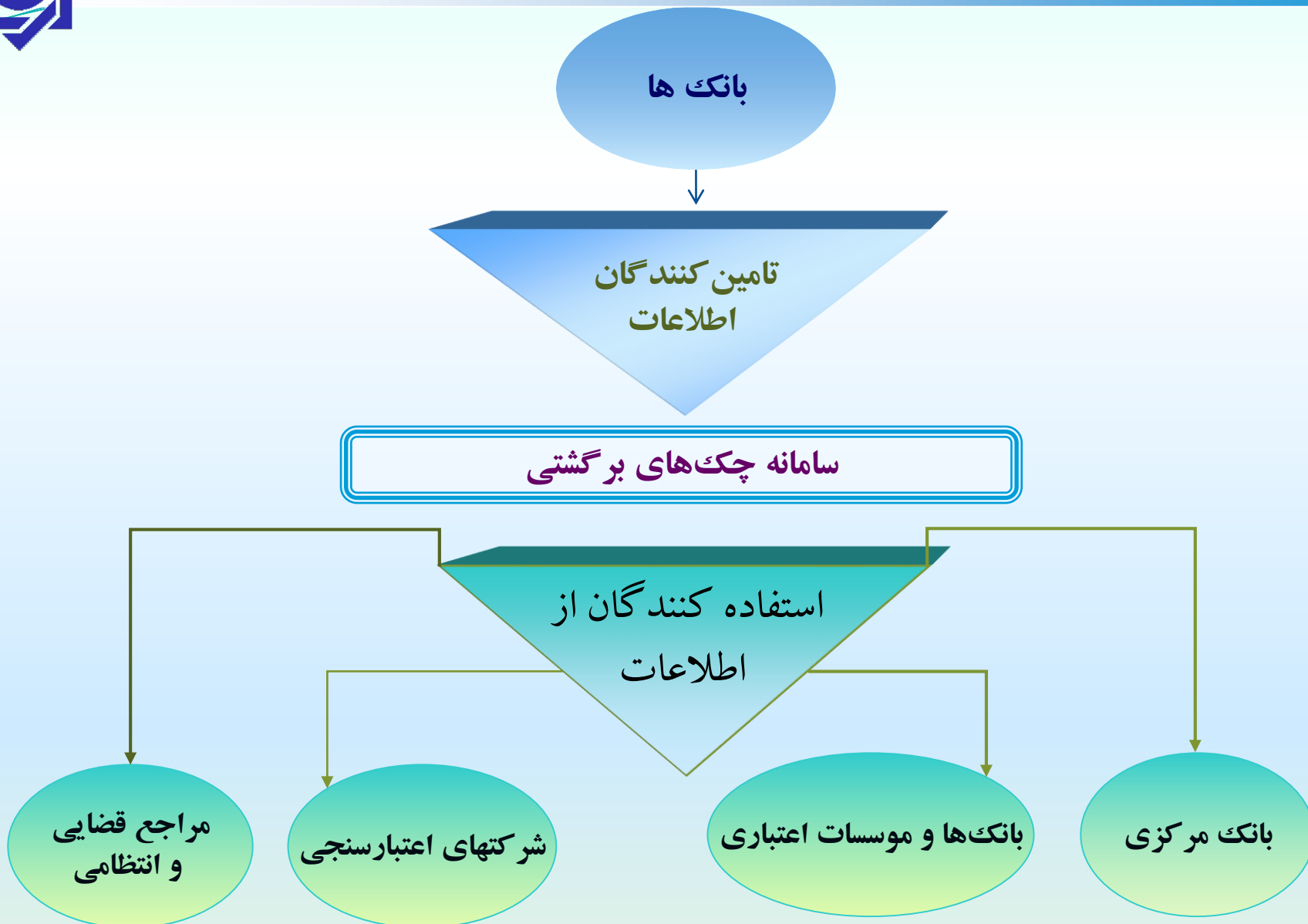
آئین نامه مستند سازی جریان وجوه

مصوب هیات وزیران

(1386/12/22)

تأمین کنندگان و استفاده کنندگان اطلاعات چک‌های برگشتی

گزارشهای قابل استخراج از سامانه چک‌های برگشتی

نحوه ثبت کد رهگیری در گواهی نامه عدم پرداخت

❖ به دلیل الزامات موجود در ماده ۴ قانون صدور چک و بخشنامه شماره ۹۸/۴۶۸۵۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ مدیریت کل اعتبارات، بانکها میبایست نسبت به ثبت کد رهگیری به صورت سیستمی در گواهی نامه عدم پرداخت اقدام نمایند.

❖ بر این اساس طی بخشنامه شماره ۹۸/۲۵۲۸۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۴، مستندات فنی سرویس ثبت آنی چک برگشتی و ارائه کد رهگیری به شبکه بانکی ارسال شده که بانکها میبایست حداکثر تا پایان بهمن ماه، تمهیدات لازم را در این زمینه فراهم نمایند.

مقررات اعمال محدودیت برای امضاء کنندگان چک‌های برگشتی

- مطابق تبصره ۲ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک، در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شود، اقدامات موضوع این ماده (محرومیت‌ها) علاوه بر صاحب حساب، در مورد وکیل یا نماینده نیز اعمال می‌گردد؛ مگر اینکه در مرجع قضائی صالح اثبات نماید عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است.
- بر این اساس مقررات قبلی این امر، موضوع تبصره ذیل بند ۳ ماده ۱۹ دستورالعمل حساب جاری مبنی بر لزوم ارسال اطلاعات مدیرعامل و اعضای هیات مدیره چک‌های برگشتی اشخاص حقوقی به سامانه چک‌های برگشتی ملغی می‌باشد.

نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک

- بر اساس ماده ۱۴ قانون صدور چک، صادر کننده چک یا ذینفع یا قائم مقام قانونی آن‌ها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده و یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل گردیده می‌تواند کتباً دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد. بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را با ذکر علت اعلام شده صادر تسلیم می‌نماید.
- دستور دهنده مکلف است پس از اعلام به بانک شکایت خود را به مراجع قضایی تسلیم و حداکثر ظرف مدت یک هفته گواهی تقدیم شکایت خود را به بانک تسلیم نماید در غیراین صورت پس از انقضای مدت مذکور بانک از محل موجودی به تقاضای دارنده چک وجه آن را پرداخت می‌کند.

نحوه اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون صدور چک

اطلاعات چک های برگشتی موضوع ماده (۱۴) قانون صدور چک، بر اساس تکلیف قانون می بایست به سامانه چک های برگشتی بانک مرکزی ارسال شوند؛ لیکن پس از درج اطلاعات با کد اختصاص یافته برای علت برگشت چک های مشمول، چک های مذکور در پاسخ استعلام نمایش داده نخواهد شد. در همین رابطه تبصره ۴ ماده (۵) مکرر الحاقی به قانون نیز مقرر می دارد: "چنانچه صدور گواهی نامه عدم پرداخت، به دلیل دستور عدم پرداخت طبق ماده (۱۴) قانون صدور چک و تبصره های آن باشد، سوءاثر محسوب نخواهد شد" که این حکم، عطف ماسبق شده و می بایست نسبت به موارد قبلی (گواهی نامه های عدم پرداخت ناشی از اعمال ماده (۱۴) که پیش از لازم الاجرا شدن قانون جدید صادر شده اند) نیز اعمال گردد.

نحوه رفع سوءاثر مرور زمان چک‌های برگشتی

مطابق بند “و” تبصره ۳ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک، سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت مشروط به عدم طرح دعوای حقوقی یا کیفری در خصوص چک توسط دارنده به عنوان یکی از روش‌های رفع سوءاثر از چک‌های برگشتی می‌باشد. بر این اساس حسب جلسات برگزار شده با نمایندگان مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سامانه استعلام طرح دعوای مطروحه چک در پایگاه خدمات الکترونیک قضایی به آدرس Adliran.ir ایجاد شده است.

بانک‌ها می‌بایست با مراجعه به آدرس مذکور، نسبت به بررسی سوابق طرح دعوای مطروحه چک مشتریان اقدام نمایند.

نحوه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

پیش از مردادماه ۱۳۹۸ عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی حسب درخواست ارسالی بانک‌ها و به استناد مدارک مثبتة توسط کارشناسان اداره اطلاعات بانکی انجام می‌پذیرفت. مطابق بخشنامه شماره ۹۸/۱۵۷۳۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۹ مدیریت کل اعتبارات بانک مرکزی، عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی در اختیار بانک‌ها قرار گرفته است. بانک‌ها می‌بایست بر اساس شیوه‌نامه ارسالی عملیات مذکور را انجام می‌دهند.

نحوه اعمال مقررات تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک

تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک :

چنانچه اعمال محدودیت های مذکور در بندهای (الف)، (ج) و (د) در خصوص بنگاه های اقتصادی با توجه به شرایط، اوضاع و احوال اقتصادی موجب اخلال در امنیت اقتصادی استان مربوط شود، به تشخیص شورای تأمین استان موارد مذکور **به مدت یکسال** به حالت تعلیق درمی آید. آیین نامه اجرائی این تبصره با در نظر گرفتن معیارهای مانند میزان تولید و صادرات بنگاه و تعداد افراد شاغل در آن ظرف مدت سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی به تصویب هیأت وزیران رسید.

آیین نامه اجرائی تبصره ۱ ماده ۵ مکرر قانون صدور چک

لیست شرکتهای دارای مصوبه شورای تامین استان

بنگاههای دارای مصوبه شورای تامین استانها برای تعلیق محدودیت‌های چک برگشتی

بارگذاری فهرست مسمولین تعلیق محدودیت‌های باسی از چک برگشتی برای بنگاه‌های اقتصادی دارای مصوبه شورای تامین استان ها در منوی «اخبار و اطلاعات»

اعمال محدودیت سیستمی در ارائه شماره پیگیری به بانک‌ها و موسسات اعتباری فاقد اطلاعات کامل در سمت

تعلیق موقت اعمال محدودیت اخذ شماره پیگیری برای مشتریان بدحساب و دارای چک برگشتی

رفع سوء اثر چک‌های برگشتی مشمول مرور زمان 3 سال با کد 6

بیشتر...

نام کاربری:
کلمه عبور:
ورود

دسترسی سریع

آمار بازدید

کاربران فعال: 1077

صفحه اول | اخبار و اطلاعات | فرمها و دستورالعملها | ارتباط با ما

شما اینجا
تابلوی اعلانات
تابلوی اعلانات
تقلیل موقت
تابلوی اعلانات کاربری ارشد
تابلوی اعلانات
نرخ ارز مرجع
بنگاههای دارای مصوبه شورای تامین استانها برای تعلیق محدودیت‌های چک برگشتی

24 دی 1398
18 آذر 1398
10 آذر 1398
23 آبان 1398
21 مهر 1398

جستجو...
ورود
دسترسی سریع
آمار بازدید
کاربران فعال: 1077

بنگاههای دارای مصوبه شورای تامین استانها برای تعلیق محدودیت‌های چک برگشتی

بارگذاری فهرست مسمولین تعلیق محدودیت‌های باسی از چک برگشتی برای بنگاه‌های اقتصادی دارای مصوبه شورای تامین استان ها در منوی «اخبار و اطلاعات»

اعمال محدودیت سیستمی در ارائه شماره پیگیری به بانک‌ها و موسسات اعتباری فاقد اطلاعات کامل در سمت

تعلیق موقت اعمال محدودیت اخذ شماره پیگیری برای مشتریان بدحساب و دارای چک برگشتی

رفع سوء اثر چک‌های برگشتی مشمول مرور زمان 3 سال با کد 6

بیشتر...

نام کاربری:
کلمه عبور:
ورود

دسترسی سریع

آمار بازدید

کاربران فعال: 1077

سامانه جدید چک‌های برگشتی

نوآوری های سامانه جدید چک های برگشتی

تخصیص کد رهگیری به گواهی نامه
عدم پرداخت به صورت برخط

ثبت اطلاعات اتباع خارجی

ثبت آنی چک برگشتی
از سامانه

ثبت اطلاعات ذینفع چک برگشتی

تفکیک شعب افتتاح کننده،
برگشت زنده و رفع سوء اثر کننده

رفع سوء اثر آنی چک برگشتی
از سامانه

فیلدهای اضافه شده به سامانه

تاریخ رفع سوءاثر در شعبه

شماره و تاریخ نامه گواهی
تقدیم شکایت موضوع
ماده ۱۴ قانون صدور چک

مبلغ برگشت چک

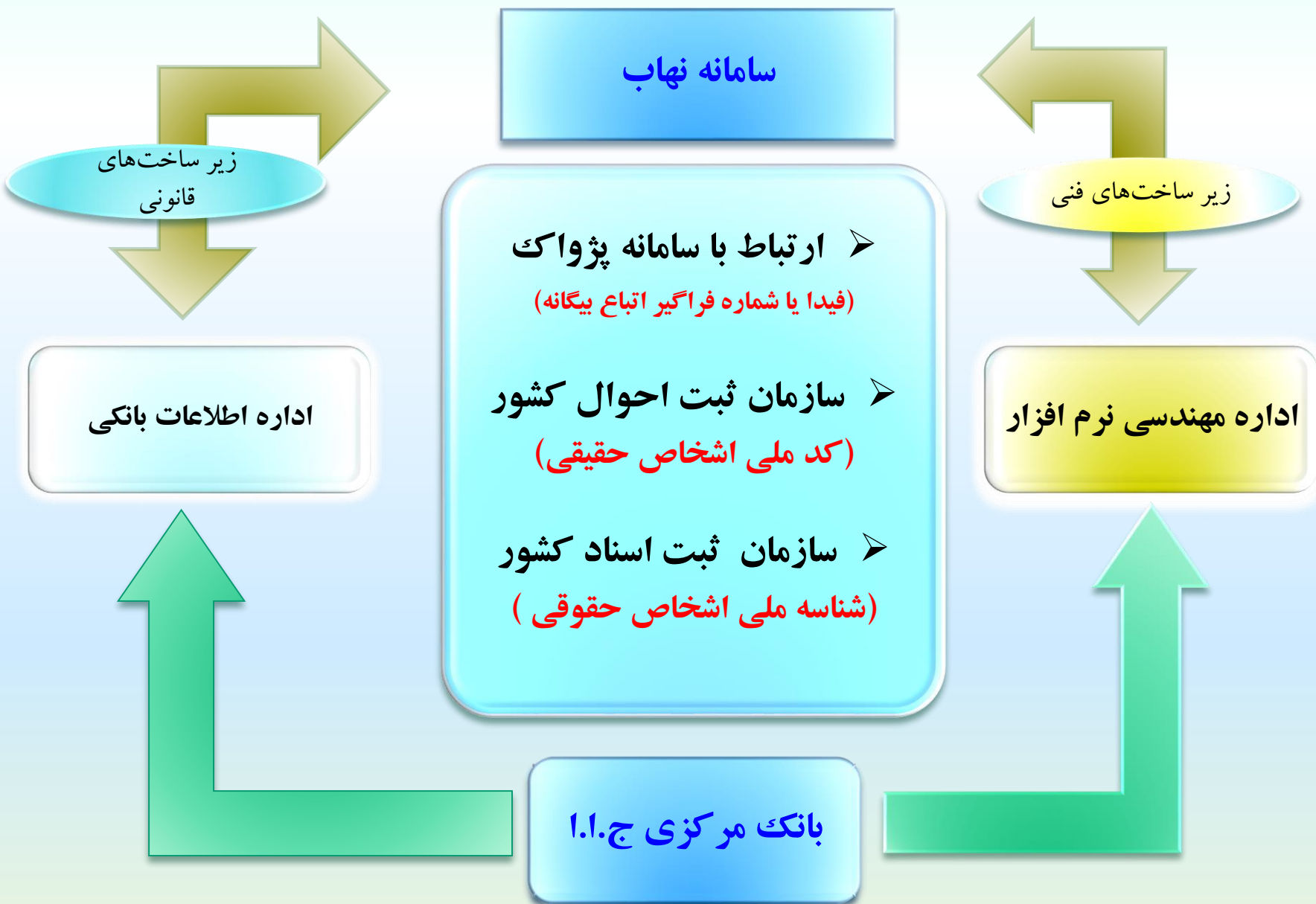
سریال ۱۶ رقمی چک‌های صیادی

علل برگشت چک
مطابق با چکاوک

نحوه ارائه چک به بانک

اهم تغییرات آتی در سامانه چک‌های برگشتی:

روشهای رفع سوء اثر از چکهای برگشتی

❖ ارائه لاشه چک

❖ تامین موجودی و پاس شدن چک از حساب جاری

❖ ارائه رضایت نامه محضری ذی نفع چک

❖ واریز معادل مبلغ چک و مسدود نمودن آن به مدت یک سال

❖ مشمولین مرور زمان

❖ ارائه حکم قضایی

شیوه‌نامه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

انجام عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی توسط مسئول ثبت و تغییر اطلاعات سامانه بانک با نام کاربری و رمز عبور اختصاص یافته برای ایشان پس از تایید واحد امور بازرسی بانک، امکان پذیر است.

واحد امور بازرسی می‌بایست نسبت به بررسی و کنترل مدارک مستند مبنی بر درج نادرست چک برگشتی در سوابق شخص (جهت حذف) و یا رفع سوءاثر اشتباه چک برگشتی (جهت احیاء) اقدام نماید.

مطابق مفاد قانون صدور چک، هر چک باید صرفاً در سوابق صاحب حساب و امضاکنندگان آن ثبت گردد.

چک‌های برگشتی حساب مشترک فارغ از امضاء یا عدم امضاء چک، می‌بایست در سوابق کلیه صاحبان حساب ثبت گردد.

شیوهنامه حذف و احیاء چک‌های برگشتی

در صورت ثبت نادرست اطلاعات امضاداران، نمایندگان یا وکلای حساب‌های قرض الحسنه جاری که چک برگشتی را امضا نموده‌اند، می‌بایست اطلاعات ایشان از سامانه حذف گردد.

خروج امضاکنندگان چک (اشخاص حقیقی) از شرکت، تاثیری بر حذف چک از سوابق ایشان ندارد.

اعطای دسترسی مذکور به کارکنان غیر، ممنوع می‌باشد.

بانک موظف است مدارکی که به استناد آنها عملیات حذف و احیاء چک‌های برگشتی صورت پذیرفته است را تا ۳ سال به صورت سیستمی جهت بازرسی ناظران و بازرسان این بانک نگهداری نماید.

ابهامات مختلف در خصوص نحوه اجرای سایر مواد قانون صدور چک

The screenshot shows the website of the Central Bank of the Islamic Republic of Iran. The header includes the bank's name in Persian and English, and the slogan 'دکاه خدمات الکترونیک' (Digital Electronic Services). A navigation menu contains 'صفحه اول' (Home), 'اخبار و اطلاعات' (News and Information), 'فرمها و دستورالعملها' (Forms and Instructions), and 'ارتباط با ما' (Contact Us). A search bar on the left contains the text 'جستجو...'. A dropdown menu is open under 'اخبار و اطلاعات', listing: 'اخبار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران' (News of the Central Bank of the Islamic Republic of Iran), 'تابلوی اعلانات کاربران ارشد' (Senior Users' Announcements), 'تابلوی اعلانات' (Announcements), 'نرخ ارز مرجع' (Reference Exchange Rate), and 'بنگاههای دارای مصوبه شورای تأمین استانها برای تطبیق محدودیت‌های چک برگشتی' (Authorized entities in provinces for compliance with check return limits).

به اطلاع می‌رساند مستند «پاسخ سوالات و ابهامات بانکها در خصوص قانون صدور چک مصوب 1397»، به منظور پاسخگویی به سؤالات و ابهامات همکاران شبکه بانکی تهیه شده و در صفحه «فرم‌ها و دستورالعمل‌ها» قرار گرفته است.

با سپاس از توجه شما

اداره اطلاعات بانکی